

Anababaların Çocuklarının Eğitiminde Bilgisayar Kullanılması Konusundaki Duygu ve Düşüncelerinin İncelenmesi

Pınar BAYHAN*

ÖZET

Anababaların eğitimde bilgisayar kullanımı konusundaki duygu ve düşüncelerinin incelenmesi amacıyla araştırma yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Ankara İl Merkezindeki 17 resmi 27 özel toplam 44 okulöncesi kurumuna çocukları giden 117 anababa oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Alınan okulöncesi kurumlarındaki çocukların anababalarına gönderilen ankette hem demografik bilgiler, hem de eğitimde bilgisayar kullanımı konusundaki duygu ve düşünceleriyle ilgili sorular yer almaktadır. Elde edilen bulgular Ki-Kare istatistiksel analiz ile değerlendirilmiştir. Bulunan sonuçlara göre anababaların yaşları arttıkça eğitimde bilgisayar kullanımı etkili bulma oranında ters bir orantı gözlenmektedir. Öğrenim durumu arttıkça ise eğitimde bilgisayarı etkili bulma oranlarında azalma görülmektedir. Anababaların eğitimde bilgisayarı etkili bulma nedenleri arasında en yüksek oranda bilgiyi öğrenmede kolaylık sağlaması bulunmuştur.

ABSTRACT

The purpose of this research is to examine views and feelings of parents whose children are given computer aided education. The sample group of this research was 117 parents whose children attend kindergartens. 44 kindergartens of which 17 official and 27 private, were studied. Data collection was provided by means of questionnaire. The

* Hacettepe Üniversitesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü

parents of kindergarten age children were sent questionnaires which contained demographic information and questions to survey their views and feelings on computer aided education. The findings out the survey were evaluated with chi-square analysis. According to the findings, on inverse relationships between the parents view on usefulness of computer aided education and parentes' age is observed. And parents with higher level of education find computer aided education less useful and less efficient in pre-school education. The most prominent reason for the parents who consider computer aided education useful, is its use in making learning simpler.

GİRİŞ

Bebek aileye katılır katılmaz ailenin istekleri, beklentileri ve yaşamı ister istemez bir değişikliğe uğramaktadır. Artık yeni dönem başlamakta ve bebeklikten yetişkinliğe kadar anababanın yaşamı çocuğun bakımı, beslenme ve ihtiyaçlarının doyurulması yönünde bir çabaya dönüşmektedir. Hiçbir kitap, makale ya da tavsiye değişikliklere anababaları hazırlayamaz. Bunu yaşamak gerekmektedir. Anababa geleceğini, çocuğuna bir şeyler sağlamak, ona zengin uyarıcı ortam ile eğitim olanakları sunmak için planlanmakta ve çabalamaktadır. Aslında kalıtım, zeka, çevre ve eğitim doğrudan çocukların nasıl büyüüp gelişeceğini etkilemektedir. Anababalarının kalıtım ve zeka için yapabilecekleri bir şey yoktur ama diğer iki faktör için yani çevre ve eğitim için teşvik edici ya da zenginleştirici etkileri olabilir. Burada unutulmaması gereken en önemli nokta "sevgi"dir. Ne kadar zenginleştirilmiş bir çevre ve eğitim ortamı olursa olsun sevgi yoksunluğu varsa, o çocuğun o çevreden azami fayda sağlaması beklenemez. Bu arada çocuğun, deneyimlerinden yaşam hakkında mümkün olduğunca geniş bir tecrübe kazanmaları anababaların desteğine bağlı olarak artmaktadır. Anababalar kendi kapasiteleri ölçüsünde çocuklarının her alanda tüm yeni olanaklardan yararlanmalarını arzu etmektedirler. Çocuklarının çağa ayak uydurmalarını ve teknolojik gelişmelerden özellikle de kendilerinin çocukken fırsat bulamadığı aktivite ve materyalden çocuklarının yararlanmalarını istemektedirler.

Önceleri radyonun, telefonun, sonra televizyonun ve de videonun zamanla hayatın bir parçası olduğu günümüzde bu sırayı bilgisayarlar takip etmektedir. Artık yaşantımızın neredeyse vazgeçilmez bir parçası haline gelen bilgisayarları kullanan grubun yaşı gittikçe küçülmektedir. Hatta bilgisayarlar anaokuluna kadar girmiştir. Bu durumda anababalar çocuklarının ve kendilerinin bu bilgisayar dünyasındaki yerleri konusunda şüpheye düşebilmektedirler. Bir yandan çocuklarının bilgisayarlı ortamdaki şimdiki konumu konusunda bilgi ihtiyacı duyarken, bir yandan da bu konudaki

kararları konusunda zihinlerinde soru işaretleri olmaktadır. Bütün soru işaretlerinin giderilmesi bilgisayarla eğitim ile ilgili bilgilendirilmeye bağlıdır. Günümüzde bu kadar yoğun olarak kullanılan bilgisayarların teknolojik gelişim hızı dikkate alınır, ileri yıllarda çok fazla gelişip daha yaygın olarak kullanılacağı gerçeği ile bilgisayarların göz arkası edilmesi düşünülemez.

Bilgisayar destekli eğitimin çocuğa sunduğu zengin olanaklara bakıldığında çocuğun neden bilgisayar kullanması gerektiği konusundaki kuşku en aza indirgenecektir. Bilgisayar destekli eğitimde çocuk başarı duygusu, bağımsızlık ve bir makineyi kontrol duygusunu yaşayabildiği için kendine güven duymaktadır. Bilgisayar destekli eğitim düşünceyi ve problem çözme becerilerini, çocukların kendi bilgilerini inşa etmeyi arttırmaktadır (Davidson, 1989). Çocuğun oyun içinde öğrenmesini, dönütünü anında alıp güdülenmesini sağlamaktadır. Bilgisayar destekli eğitim çocuklara öğrenmede tekrar olanağı sağlamakta ve bir sonraki aşamaya geçme olanağı vermektedir. Çocuklar keşfederek ve aktif bir çevrede öğrenirler (Hyson, 1995). Bilgisayar destekli eğitim çocukların el göz koordinasyonunu, algı, bilişsel gelişimlerini ve yaratıcılıklarını geliştirir. Bunun gibi birçok yararlar sayılabileceği gibi yanlış kullanıldıkları zaman zarar da getirebilen yönleri olduğu unutulmamalıdır (Peck; Dorricott, 1994).

Sosyal iletişimi bozması, dil gelişimini baltaması, çocuğun gelişimine ve yaşına uygun programların kullanılmaması nedeniyle kendini başarısız hissetmesine ya da çok yeterli görüp araştırmacılığının azalmasına neden olması, uzun süre bilgisayar başında oturma nedeniyle postür ve göz bozuklukları, bilgisayarı kişileştirip onunla iletişim kurup, toplumdan uzaklaşması bu olumsuz yönleri arasındadır (Mc Williams, 1983).

Anababalar bilgisayarlar konusundaki endişelerini iki esas noktada toplamaktadırlar: 1. Bilgisayarların anaokulunda normal oyun düzenini bozacağı, 2. Çocukların bilgisayarlarla gerçek bir öğrenme yapıp yapmayacaklarıdır (Simon, 1985).

Anababalar, bilgisayarın bütün bu olumlu ve olumsuz yanları konusunda aydınlatılmalı ve bilgisayarların olumsuz yanlarını olumluya çevirebilme şeklinde kullanılmasına olanak sağlanmalıdır. Anababaların çocuklarının bilgisayar destekli eğitim çevresini, uygulanan programları, çocuğu destekleyen eğitimci olup olmadığını araştırıp sorgulamalıdır. Eğitimcilerle düşen görev, mevcut olan ya da olabilecek eğitimde bilgisayar kullanımı konusunda önce kendilerinin sonra da ebeveynlerin bilgilendirilmesidir. Anababaların özellikle çocuklarının bilgisayarda kullanacakları eğitim programlarının nitelikleri konusunda bilgilendirilmeye gereksinimleri vardır (Maring, 1985). Özellikle evde bilgisayarı olan anababalar bu konuda çaresiz kalmakta, ne tip programlar almaları gerektiği ve nereden temin edecekleri konusunda kendilerini yetersiz hissetmektedirler.

Bilgisayarın eğitimde kullanılması konusunda anababalara verilecek öneriler şunlar olabilir:

1. Bilgisayarda kullanılan eğitim programları çocuğun yaşına ve gelişim düzeyine uygun olmalıdır ve anababalar bu konuya çok dikkat etmeli ve uyanık olmalıdırlar (Haugland, 1997).

2. Çocukların öğrenme sürecine katılmakla, en iyi öğrendikleri bir gerçektir. Dolayısıyla bilgisayar destekli eğitim programları, çocuğun sadece oturup ekranı izlemesinden çok çocukları öğrenme sürecine katan programlar olmalıdır (Mc Chan, 1988).

3. Bilgisayarda kullanılan eğitim programlarının en ideali, kullanıldıklarında çocuğun çeşitli yetenekleri hareket geçiren ve çeşitlenmiş programlardır (Littlefield, 1984).

4. Bilgisayarda kullanılan eğitim programları okulöncesi çocukları için daha çok ses, çizim grafiklerden düzenlenmiş bir yapı içine oturtulmalı, büyük çocuklar için ise daha karmaşıklaşan bir düzende yapılmalıdır (Witte, 1994).

5. En iyi bilgisayar eğitim programları çocuğun kendi yanlısını görüp, kendi öğrenme düzeyine göre bir sonraki aşamaya geçmeye fırsat tanıyan programlardır (Mil, 1988).

6. Bilgisayarda kullanılan eğitim programlarında, kullanımı kolay olanlar tercih edilmelidir (Davidson, 1989).

7. Bilgisayarda kullanılan programların mutlaka anlaşılır ve iyi yazılmış açıklayıcı dökümanları ve program başında örnekleri olmalıdır (Witte, 1994).

8. Eğitim programları, çocuğun küçük yanlısını hemen yanlısı olarak dönüt vermeyip çocuğa değişik ipuçları vererek tekrar soran programlardır (Mc Ghan, 1988).

9. Çocuk eğer gelişimsel tabanlı bir programı keşfetme çabası içindeyse anababa buna izin vermelidir. Fakat eğer gelişimsel tabanlı olmayan bir program ile ilgileniyorsa dikkat etmeli, günlük olarak 10-15 dk uygulatmalıdır. Anababa gelişimsel tabanlı bir program dahi olsa çocuğun bilgisayar ile diğer aktiviteleri arasında denge kurmasına her zaman yardımcı olmalıdır (Haugland, 1992).

"Bilgisayarla Eğitimin Okulöncesi ve İlkokuldaki Akademik Başarıya Etkisi" konulu araştırmalardan sonra bilgisayar dünyasının bir başka boyutu olan "Anababaların Eğitimde Bilgisayar Kullanımı konusundaki Duygu ve Düşünceleri" konusunda bir araştırma yapılmasına gerek duyulmuş ve bu amaçla bu araştırma gerçekleştirilmiştir.

YÖNTEM

Anababaların, okulöncesi çocuklarının eğitimde bilgisayar kullanımı konusundaki duygu ve düşüncelerini araştırmak amacıyla yapılan bu araştırmanın evrenini Ankara İl Merkezindeki resmi ve özel anaokulları oluşturmaktadır. Bu araştırmanın örneklemini ise Ankara il merkezindeki 17 resmi, 27 özel anaokuluna giden 6 yaş çocukların anababaları oluşturmaktadır. Anaokullarına giden 117 çocuğun anababası örnekleme alınmış olup toplam örneklem sayısı 234'dür. Araştırmada veri toplama aracı olarak 44 resmi ve özel okulöncesi kuruma devam eden çocukların anababalarına gönderilen anket formu kullanılmıştır. Kullanılan bu anket formu 1984-85 yıllarında Dalaware Üniversitesi'nin yaptığı "Computer Active Preschool Project"den (CAPP) alınarak düzenlenmiştir. Bu anket formu 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde anne baba yaşı, eğitim durumu, mesleği, okuduğu fakülte alanı gibi demografik bilgiler bulunmaktadır. İkinci bölümde ise, anababanın bilgisayarla eğitim süresi, programları konusundaki düşünceleri, bilgisayar destekli eğitime karşı tutumları ve bu tutumların nedenleri, bilgisayar destekli eğitimi etkili bulup bulmadığı ve nedenleri, bilgisayar kullanıp kullanmadığına dair bilgiler bulunmaktadır. Anket formu, alınan okulöncesi kurumlardaki çocukların anababalarına gönderilmiş ve sonradan geri toplanmıştır. Elde edilen bulgular ki-kare istatistiksel analiz ile değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Anababaların okulöncesi çocuklarının eğitiminde bilgisayar kullanımı konusundaki düşüncelerini araştırmak amacıyla yapılan bu çalışmada şu sonuçlar elde edilmiştir.

Anababaların çocukların eğitiminde bilgisayar kullanımına ilişkin düşünceleri incelendiğinde anababaların % 6.4'ünün sadece oyun oynadığı, % 53.8'nin oyun içinde eğitim yapıldığını belirttikleri, % 39.8'inin ise bu konuda bilgilerinin olmadığını ifade ettiklerini görülmektedir. Anababaların çocuklarının eğitiminde bilgisayar kullanım sürecine ilişkin bilgileri incelendiğinde ise çocuğun bilgisayarla haftada 2-3 kez eğitim almakta olduğunu söyleyenlerin oranı % 25.6 iken haftada bir kez bilgisayarla eğitim almaktadır diyenlerin oranı % 27.4'dür. Bu konuda bir bilgileri olmadığını ileri süren anababaların oranı ise % 47.0'dır. Araştırma örneklemini oluşturan annelerin 21-30 yaş arasında olanları, eğitimde bilgisayar kullanımını % 83.8 oranında etkili bulmaktadırlar. 41-50 yaş arasındaki anneler ise % 66.7 oranında eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulmaktadırlar (Tablo-I). Yapılan ki-kare istatistiksel analiz sonucuna göre ise gruplar arası fark önemli çıkmıştır ($\chi^2=10.6132$, $p<0.05$).

Tablo: I
Araştırmaya Alınan Annelerin Eğitimde Bilgisayar Kullanılmasını Etkili
Bulma Durumlarının Yaşlarına Göre Dağılımı

Annelerin Eğitimde Bilgisayar Kullanımı Etkili Bulma Durumu	Evet		Hayır		Bilmiyorum		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Anne Yaşı								
21-30	31	83.8	1	2.7	5	13.5	37	100.0
31-40	53	74.6	12	16.9	6	8.5	71	100.0
41-50	6	66.7	3	33.3	-	-	9	100.0
Toplam	90	76.9	16	13.7	11	9.4	117	100.0
Khi Kare	X ² : 10.6132				p < 0.05, önemli			

Araştırmaya alınan babaların eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulma durumlarının yaşlarına göre dağılımı incelendiğinde ise 21-30 yaş grubundaki babaların % 100 oranında, 41-50 yaş grubundaki babaların ise % 57.1 oranında eğitimde bilgisayar kullanımını etkili buldukları gözlenmektedir (Tablo-II). Yapılan ki-kare istatistiksel analiz sonucuna göre gruplar arası fark önemsiz çıkmıştır ($x^2=7.2497$, $p>0.05$).

Tablo: II
Araştırmaya Alınan Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanımını Etkili
Bulma Durumlarının Yaşlarına Göre Dağılımı

Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanımı Etkili Bulma Durumu	Evet		Hayır		Bilmiyorum		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Baba yaşı								
21-30	6	100.0	-	-	-	-	6	100.0
31-40	55	72.4	9	11.8	12	15.8	76	100.0
41-50	20	57.1	10	28.6	5	14.3	35	100.0
Toplam	81	69.2	19	16.3	17	14.5	117	100.0
Khi Kare	X ² : 7.2497				p < 0.05, önemsiz			

Tablo III'de anababaların eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulma nedenlerinin anababanın yaşına göre dağılımı incelenmiştir. 21-30 yaş grubundaki anababalar % 48.8 oranında neden olarak bilgi öğrenmesini kolaylaştırmayı öne sürerken, 31-40 yaş grubundaki anababalar ise yaratıcılığı geliştirdiğini ileri sürmektedirler, 41-50 yaş grubundaki anababalar ise en yüksek oranda, nedeni bilmediklerini (% 40.9) belirtmişlerdir. Yapılan ki-kare istatistiksel analiz sonucuna göre gruplar arası fark önemli çıkmıştır ($x^2=16.9399$, $p<0.05$).

Tablo: III
Araştırmaya Alınan Anne-Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanımını Etkili Bulma Nedenlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

Eğitimde Bilgisayar Kullanımı Etkili Bulma Nedenleri	Bilgi Öğrenmesi Kolaylaşır		Yaratıcılığı Gelişir		Araştırmacılığı Gelişir		Bilmiyorum		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Anne-Baba Yaşı										
21-30	21	48.8	10	23.2	6	14.0	6	14.0	43	100.0
31-40	34	23.1	40	27.2	34	23.1	39	26.5	147	100.0
41-50	8	18.2	10	22.7	8	18.2	18	40.9	44	100.0
Toplam	63	26.9	60	25.6	48	20.6	63	26.9	234*	100.0
Khi Kare	$\chi^2: 16.9399$					$p < 0.05$, önemli				

* Anne-babalar birlikte alındığı için denek sayısı 234 olmuştur.

Annelerin ve babaların eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulma durumlarının öğrenim durumlarına göre dağılımına bakıldığında benzer sonuçlar gözlenmektedir. Annelerin ortaokul mezunu olanları % 84.6 oranında eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulurken, lise ve dengi okul mezunu anneler % 72.7 oranında eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulduklarını ifade etmişlerdir (Tablo IV). Babaların ise, ortaokul mezunu olanları yine yüksek bir oranda (% 83.3), eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulurken, yüksekokul mezunu babaların (% 68.4) ortaokul mezunu olanlardan daha düşük bir oranda eğitimde bilgisayar kullanımını etkili buldukları gözlemlenmiştir (Tablo V).

Tablo: IV
Araştırmaya Alınan Annelerin Eğitimde Bilgisayar Kullanımını Etkili Bulma Durumlarının Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitimde Bilgisayar Kullanımını Etkili Bulma Durumu	Evet		Hayır		Bilmiyorum		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ortaokul	11	84.6	2	15.4	.	.	13	100.0
Lise ve dengi	24	72.7	2	6.1	7	21.2	33	100.0
Yüksekokul	55	77.5	12	16.9	4	5.6	71	100.0
Toplam	90	76.9	16	13.7	11	9.4	117	100.0

Tablo: V
Araştırmaya Alınan Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanımını Etkili Bulma Durumlarının Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitimde Bilgisayar Kullanımını Etkili Bulma Durumu	Evet		Hayır		Bilmiyorum		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Babanın Öğrenim Durumu								
Ortaokul	5	83.3	1	16.7	-	-	6	100.0
Lise ve dengi	11	68.8	2	12.5	3	18.7	16	100.0
Yüksekokul	65	68.4	16	16.8	14	14.8	95	100.0
1	81	69.2	19	16.3	17	14.5	117	100.0

* Tablo IV-V'de beşten küçük göz sayısı % 20'den fazla olduğundan khi-kare yapılmamıştır.

Araştırmaya alınan anababaların eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulma durumlarının lisans eğitimindeki bilim alanlarına göre dağılımları incelendiğinde teknik bilimlerle ilgili fakülteden mezun olanlar % 21.7 oranında fakülte mezunu olmayanlar ise % 8.3 oranında eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulmadıklarını ifade etmişlerdir (Tablo VI). Gruplar arası fark, yapılan ki-kare istatistiksel analiz sonucu önemli çıkmıştır ($\chi^2=12.5945$, $p<0.05$).

Tablo: VI
Araştırmaya Alınan Anababaların Eğitimde Bilgisayar Kullanımını Etkili Bulma Durumlarının Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitimde Bilgisayar Kullanımını Etkili Bulma Durumu	Evet		Hayır		Bilmiyorum		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Anababaların Fakülteden mezun oldukları bilim dalı								
Teknik bilimlerden Mezun Olanlar	60	72.3	18	21.7	5	6.0	83	100.0
Sağlık Bilimlerden Mezun Olanlar	29	80.6	5	13.8	2	5.6	36	100.0
Sosyal Bilimler ve Dil Bilimlerinden Mezun Olanlar	37	67.3	7	12.7	11	20.0	55	100.0
Fakülte mezunu değil	45	75.0	5	8.3	10	16.7	60	100.0
Toplam	171	73.1	35	14.9	28	12.0	234*	100.0
Khi Kare	$\chi^2: 12.5945$				$P < 0.05$, önemli			

* Anababalar birlikte alındığı için denek 234 olmuştur.

Araştırmaya alınan annelerin eğitimde bilgisayar kullanımını destekleme durumlarının bilgisayar kullanıp kullanmadıklarına göre dağılımı incelendiğinde hem evde hem işte kullananlar (%87.4) yüksek oranda bilgisayarla eğitimi desteklemektedirler (Tablo VII). Babaların eğitimde bilgisayar kullanımını destekleme durumlarının bilgisayar kullanıp kullanmamalarına göre dağılımı incelendiğinde ise hiç bilgisayar kullanmayan babalar (%18.3) en yüksek oranda eğitimde bilgisayar kullanımını desteklemediklerini belirtmişlerdir. (Tablo VIII).

Tablo: VII

Araştırmaya Alınan Annelerin Eğitimde Bilgisayar Kullanımını Destekleme Durumlarının Kendilerinin Bilgisayar Kullanıp Kullanmadıklarına Göre Dağılımı.

Eğitimde Bilgisayar Kullanımını Destekleme Durumu	Evet		Hayır		Bilmiyorum		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Annenin Bilgisayar Kullanma Durumu								
Evet, işi gereği	25	78.1	7	21.9	-	-	32	100.0
Evet, evde, hem işte	14	87.4	1	6.3	1	6.3	16	100.0
Hiç kullanmadım	53	76.8	13	18.8	3	4.4	69	100.0
Toplam	92	78.6	21	17.9	4	3.5	117	100.0

Tablo: VIII

Araştırmaya Alınan Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanımını Etkili Bulma Durumlarının Kendilerinin Bilgisayar Kullanıp Kullanmadıklarına Göre Dağılımı

Eğitimde Bilgisayar Kullanımını Destekleme Durumu	Evet		Hayır		Bilmiyorum		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Babanın Bilgisayar Kullanma Durumu								
Evet, işi gereği	27	65.9	6	14.6	8	19.5	41	100.0
Evet, evde, hem işte	15	83.4	1	5.5	2	11.1	18	100.0
Hiç kullanmadım	45	75.0	11	18.6	4	6.7	60	100.0
Toplam	85	72.6	18	15.4	14	12.0	117	100.0

* Tablo VII-VIII'de beşten küçük göz sayısı % 20'den fazla olduğu için khi-kare yapılmamıştır.

TARTIŞMA

Araştırmaya alınan annelerin eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulmalarının yaşlarına göre dağılımına bakıldığında yaş arttıkça eğitimde

bilgisayar kullanımını etkili bulma oranında ters bir orantı gözlenmektedir (Tablo I).

Bu durum genç neslin bilgisayarla eğitim konusuna daha sıcak baktığının bir göstergesidir. Annenin yaşı arttıkça teknolojik gelişmelere daha geç adapte olabilir. Çünkü teknolojik gelişmeler, son yıllarda çok süratli aşamalar kaydetmiştir. Dolayısıyla 21-30 yaşlarındaki ebeveynlerin bu gelişimi daha yoğun ve erken yakaladıkları düşünülürse bu gelişmenin en yaygın ürünü olan bilgisayarlara daha olumlu baktıkları sonucuna varılabilir. Maring, 1985'de yaptığı bir çalışmada ebeveynlerin yaşlarının ve yaptıkları işin bilgisayarla eğitime yaklaşımlarını etkilediğini bulmuştur. Babalar için de durum aynıdır. 21-30 yaşındaki babaların bilgisayarla eğitimi etkili bulma oranı % 100 iken bu oran yaş arttıkça azalmaktadır (41-50 yaş; % 57.1) (Tablo II).

Araştırmaya alınan anababaların, çocukların eğitimde bilgisayar kullanılmasını etkili bulma nedenlerinin yaşlara göre dağılımına bakıldığında bilgi öğrenmesini kolaylaştırması ve yaratıcılığı geliştirmesi açısından yaşla bir artış olduğu gözlenmektedir (Tablo III).

Anababalar tarafından eğitimde bilgisayar kullanımının kabul görmesi için anababaları bilgilendirmeye gerek vardır. Anababaların, bilgisayar ile ilgili bilgileri yoksa onu çocuklarının kullanmasına hem kuşkuyla bakabilirler, hem de bilgisayarın neler yapabileceği ve faydaları konusunda çelişkiye düşebilirler. Bir de kullanım alanı eğitim ile ilgili olunca, geleneksel yöntemlerin bir kalemde silinip salt makine ile eğitim yapılacağı şeklinde düşünebilirler. İşte burada ancak bilgilendirme ile bilgisayarın hiçbir zaman geleneksel eğitimin ve eğitimcilerin yerini alamayacağı, sadece öğrenmede kullanılacak bir araç olabileceği gerçeğine ulaşabilirler. İnsan yapısı aslında değişimlere karşı katıdır. Değişikliği sindirmesi için alışması gerekmektedir. Bu katı tutumun yaşla da artmakta olduğu düşünülürse, eğitimde bilgisayar kullanımının etkili olma nedenlerinden öğrenme ve yaratıcılıkta, yaş arttıkça, oranda azalmanın sebebi açıklanabilir. Wright ve Church (1986) anababalara bilgisayar yazılımları ve eğitimi ile ilgili ne kadar çok doküman verilip ev ve okul eğitim programları hakkında açıklama yapılırsa, anababaların o oranda yapılan eğitime daha olumlu baktıkları ve çocuklarına daha çok yardımcı olup kendilerini dışlanmış hissetmediklerini bulmuşlardır.

Anne ve babaların eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulma durumlarının öğrenim durumlarına göre dağılımına bakıldığında, ortaokul mezunu annelerin ve yine ortaokul mezunu babaların, diğerlerine göre yüksek oranda eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulduklarını ifade ettikleri görülmektedir (Tablo IV-V).

Kişiler aşına olmadıkları şeylere karşı şüpheli davranıp onu irdeledikleri gibi aynı zamanda gözlemlerinde de büyütebilirler. Öğrenim durumu düşük olan anne ve babalar belki de kendi öğrenimlerini tam olarak tamamlamamanın verdiği eziklik ile, kendilerinin kaçırdıkları fırsatları çocuklarına sağlayarak doyuma ulaşmış, aynı ezikliği onların yaşamaması düşüncesi ile eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulduklarını söylemiş olabilirler. Scherer (1990) anababaların, çocukların neden bilgisayar destekli eğitim almaları gerektiği konusundaki fikirlerini araştırmıştır. Anababaların büyük çoğunluğunun bilgisayarın çocukların yaşantılarında var olacağı gerçeği ile şimdiden hazırlık yapmaları gerektiği konusunda fikirlerini belirttiklerini bulmuştur. Tablo VI'ya göre, eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulma durumu ile anababaların lisans eğitimindeki bilim alanlarına göre dağılımları incelenmiştir. Sağlıkla ilgili bir bilim alanını bitiren anababalar en yüksek oranda eğitimde bilgisayar kullanımını etkili bulduklarını ifade etmişlerdir. Teknik bilimlerle ilgili bir bilim dalını bitirenler ise bunun gerisinde gelmektedir. Bilgisayarlar, sağlık alanında indirekt olarak çok yaygın bir biçimde kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle teşhis ve tetkiklerde kullanılan tüm modern cihazlar bilgisayarlardır. Sağlıkta bu kadar yaygın kullanılmasıyla beraber, getirdiği yararları görmezlikten gelemeyen sağlık bilimleriyle ilgili lisans eğitimi gören kişiler bunu eğitime de genelleşmiş olabilirler. Aslında teknik bilimlerde özellikle mimarlık, mühendislik dallarında daha çok kişisel bilgisayarlar kullanılmakta ve bu, bilim dallarının işlerini oldukça kolaylaştırmaktadır. Teknik bilimlerle ilgili branşlarda ders olarak bilgisayar öğrenimi de yapılmaktadır. Bu kadar bilgisayarla iç içe olan teknik bilimlerle ilgili lisans eğitimi almış kişilerin, bilgisayarların olumlu ve olumsuz yönlerini bilmelerinden kaynaklanan şüphelilikleri bulunabilir. Eğitimde bilgisayar kullanma konusunda ayrıntıları düşünmüş olabilirler. Eğer yeterli, gelişimsel uygunluğu olan programlar bu konuda yetişmiş eğitimci desteğiyle, doğru zaman ve sürede kullanılmazlarsa zararlı olabileceği bilinci ile tereddüt yaşamış oldukları düşünülebilir. Mill (1988), yaptığı araştırmada anababaların bilgisayar ile ilgili bir işte çalıştıkları zaman, program seçiminde daha titiz olduklarını belirtmiştir.

Araştırmaya alınan anne ve babaların eğitimde bilgisayar kullanımını destekleme durumlarının bilgisayar kullanma durumlarına göre dağılımı incelenmiştir (Tablo VII-VIII). Hem evde hem işte kullanan anne ve babalar yüksek oranda eğitimde bilgisayar kullanımını desteklemektedirler. Evde ve işte bilgisayar kullanan anne ve babalar, özellikle evde bilgisayarları çocukların nasıl kullanması gerektiği konusunda ülkemizde oldukça sıkıntı çekmektedirler. Çünkü evde bilgisayarla eğitim yapılmasını destekleyen kaliteli program yoksunluğu söz konusudur. Ancarrow 1986 yılındaki raporunda evde bilgisayar kullanmada uygun programların, çocukların

bilgisayar konusunda olumlu tutumlar geliştirmesine neden olabileceğini belirtmiştir.

KAYNAKLAR

1. ANCARROW, J.S. (1986). Use Computers in Home Study. Research Report, Center For Statistics, Washington, DC.
2. DAVIDSON, J.I. (1989). Children and Computers Together in the Early Child Classroom, Delmar Publishers, Albany, NY.
3. HAUGLAND, S.W. (1997). Children's Home Computer Use. An Opportunity For Parent/Teacher Collaboration. Early Childhood Education Journal 25 (2), 133-135.
4. HAUGLAND, S.W. (1992). The Effect of Computer Software on Preschool Children's Developmental Gains. Journal of Computing in Childhood Education, 3 (1), 15-30.
5. HYSON, M.C. (1985). Computers? I love them! Young Children's Concepts and Attitudes About Computers. Early Child Development and Care, 23, 17-29.
6. LITTLEFIELD, P. (1984). Selecting Computer Software For Children. Reading-Today, April-May, 16-17.
7. MARING, G.M. (1985). What To Tell Parents About Microcomputers. Annual Meeting of the for West Regional Conference of the West Regional Conference of the International Reading Association, Portland, March, 7-9.
8. McGHAN, B; (1988). Computer Education: At Schol? At Home? Who's Kidding Whom?. Contemporary Education, 59, 4, 208-211.
9. McWILLIAMS, G. (1983). Buying A Computer For Kid is Child's Play-Almost. II Business Week, May 10, 89.
10. MILL, WALTER (1988). Parents Guide to Highly Rated Educational Software. Over Two Hundred Highly Rated Software Programs for Home Education. Research Report, Educational Products Information Exchange Int., New York.
11. PECK, K.L; Dorricott D. (1994). Why Use Technology?. Educational Leadership, 51, 9, April, 11-14.
12. SCHERER, C. (1990). Perent Perceptions of the Importance of Computer Knowledge for young children, EDRS. Reports, vs, Ohio.
13. SIMON, T. (1985). Play and Learning with computers. Early Child Development and Care, 19, 69-78.

14. STONIER, F; Conlin C. (1985). The THREEC's Children, Computers and Communication. Biddles Ltd., England.
15. WITTE, M. (1994). The Learning Revolution. IL Business week, 28, 80-86.
16. WRIGHT, J.L; Church, M.J. (1986). Evolution of an Effective Home-School Microcomputer Connection. Working Conference on The Computer in the Home: Its Challenge to Education. Interlaken, Switzerland, April.